

Homenaxe dos colexios profesionais sanitarios de Galicia ás vítimas da covid-19. Manifesto

Hoxe, 28 de xullo de 2020, no marco solemne do Paraninfo da Universidade de Santiago de Compostela, os Colexios Profesionais Sanitarios de Galicia unimos a nosa voz nun acto de homenaxe ás vítimas da covid-19 e de recoñecemento aos profesionais da saúde.

Un acto necesario. Polos que desgraciadamente deixáronnos, polas súas familias, polos seus amigos, polos que superaron a enfermidade e polos que aínda hoxe a sofren. Tamén por nós mesmos: necesitamos o seu recordo para facer comprensible o pesadelo que nos tocou vivir.

Un acto histórico. Nunca antes en Galicia a totalidade das profesións sanitarias colegiadas agrupáronse nunha actuación colectiva deste tipo. Sen dubidalo un momento. Para dar hoxe ás vítimas e aos afectados pola pandemia, todos xuntos, o abrazo máis forte do que sexamos capaces.

Facémolo en representación dos nosos compañeiros colexiados. E tamén de todos os profesionais que traballaron ao noso lado, tan imprescindibles como os que aquí estamos: auxiliares, celadores, técnicos superiores sanitarios, administrativos, persoal de servizos esenciais, de servizos xerais, de xestión, de mantemento, limpeza, ambulancias...

Ese gran equipo humano que loitou por vós, con medo si, con incerteza tamén, pero coa xenerosidade e ou compromiso que confire ou profundo convencemento do inmenso valor que cada vida humana ten.

Durante días, semanas, meses, os profesionais sanitarios e sociosanitarios intentamos que a nosa mirada vos infundiera ánimo, tranquilidade e confianza no tenebroso buraco negro ao que o virus empuxounos. Que a nosa palabra substituíse, no illamento, á dos vosos seres queridos, para trasladarvos o amor e o agarimo que eles necesitaban facervos chegar.

E que os interminables días e as temidas noites tivesen a calor da proximidade e o consolo da esperanza nas respostas ás vosas preguntas. Pronunciamos os vosos nomes ao entrar na habitación, ao chamavos por teléfono, ao resolvervos unha dúbida, ao achegarvos as medicinas..., como se fósedes parte da nosa familia. Así vos sentimos. Foi a nosa forma de encher de humanidade a traxedia.

Nos primeiros días, os máis difíciles, autoorganizámonos desde o pouco coñecemento dispoñible, sen apenas directrices claras, desde o sentido común e a demostrada

capacidade de cooperación entre as diversas profesións sanitarias, cando o obxectivo - coidar, atender, salvar vidas- únenos.

Por iso axuntamos esforzos e ideas, reformulamos a estrutura e capacidade das urxencias, as unidades de hospitalización, as UCIs, as consultas, as oficinas de farmacia... Toda a sanidade pública e toda a sanidade privada en Galicia estiveron a disposición dos enfermos, arrimando o ombreiro solidaria e responsablemente.

Os sanitarios galegos puxemos o mellor de nós mesmos, cumprindo o noso mandato deontolóxico, antepoñendo o interese do paciente ante ningunha outra consideración. Cada cal desde o seu posto: uns na vanguardia, outros dándolles cobertura, outros tranquilizando desde o teléfono

Coidámosvos o mellor que puidemos, coa impotencia que produce a falta de evidencias científicas nesta enfermidade nova, e coa falta de medios e protección que, ao principio, sufrimos. Escondendo o noso propio medo a enfermarse e a contaxiar aos nosos seres queridos. Coa rabia e a dor de perdervos e a inmensa alegría de asistir á vosa curación.

Estes difíciles días mostráronnos tamén o valor da sociedade galega, de persoas e colectivos diversos, que incansablemente deron sinais de compaixón, de solidariedade e de entrega polos demais.

Homes e mulleres que levaron comida, recados aos nosos maiores sós e confinados, que enfiaron iniciativas diversas para facer máis levado este tempo de dor e medo. Tampouco debemos esquecer nunca ese caudal de valor intanxible do que dispoñemos.

Foron 619 corazóns os que nos deixaron en Galicia pola covid-19: mozos, maiores, homes e mulleres. 619 vidas que nos desbasten no máis profundo. Nomes que nos gustaría repasar un a un. 619 familias que non puideron, demasiadas veces, acompañar, acariñar e dar o último bico. Entre eles, compañeiros nuestros han perdido su vida en esta pandemia. Recibide, queridos irmáns, o merecido recoñecemento e gratitud pola vosa traxectoria profesional e persoal. Sodes un exemplo inesquecible para nós. Os sanitarios pasámolo mal, xa o sabedes, por iso enchiades de aplausos as tardes de cada día. Estade seguros de que nos confortaron e animado nos peores momentos. ¡Grazas, mil grazas!

Pero temos que dicirvos que non somos heroes, só profesionais que se ocupan do maior ben que todos temos: a saúde. Que cumprimos coa nosa obriga e o noso código ético. Estabamos aí antes deste pesadelo e seguiremos cando acabe. Por iso, agora pedímosvos comprensión cando cometamos erros, e a vosa axuda e apoio para que o noso labor poida desenvolverse nas mellores condicións.

E, en primeiro lugar, temos que recordar que o virus non se ha ir, segue entre nós. Non é aceptable que os cidadáns de Galicia, novos ou maiores, esquezan ou relaxen as medidas imprescindibles para evitar novas oleadas epidémicas ou rebotes: a distancia individual de polo menos 1,5 metros, o uso de mascarilla e a hixiene de mans. Podemos facelo á vez que recuperamos a necesaria actividade económica, comercial, cultural...

Pero non debemos esquecer que a covid-19 transmítese con moita facilidade e xera, nalgúns casos, enfermidade grave e morte. Un infectado asintomático pode ser o comezo dunha cadea de transmisión, cos nosos seres queridos incluídos nela. A responsabilidade individual é por iso, tamén, unha responsabilidade colectiva.

Os profesionais sanitarios estamos demasiado cansos para soportar outro embate asistencial da envergadura que soportamos. Entre todos, outra vez, podemos e debemos evitalo. Houbo demasiada dor, demasiada medo e demasiada soidade nestes duros meses de pandemia como para pasar páxina sen máis. En memoria das vítimas debemos demostrar que aprendemos algo, que isto non pode volver pasar.

Non estabamos preparados, é certo. Ninguén no mundo estábao. Pero hoxe sabemos que podemos adiantarnos e tomar rápidas medidas ante novas alertas epidemiolóxicas. Para iso temos que contar cunha Axencia de Saúde Pública, interconectada con Atención Primaria, e reforzar a prevención e a vixilancia epidemiolóxicas.

Tamén é prioritario protexer máis e mellor aos nosos maiores e contar con dispositivos asistenciais integrados para a asistencia ás residencias sociosanitarias, no contexto dunha nova e contundente estratexia de atención á cronicidade. Pedimos, por tanto, un novo modelo sociosanitario para Galicia, acordado entre todos os axentes implicados.

Reclamamos hoxe aquí, coa credibilidade que nos dá o traballo diario e o doloroso sobreesfuerzo da pandemia, un gran acordo de todos os axentes políticos, sindicais e profesionais para reforzar a Sanidade, nun escenario de reconstrución social e económica, co financiamento suficiente.

Unha Sanidade entendida en sentido amplo, con inclusión na súa carteira de servizos das profesións sanitarias hoxe subrepresentadas, solvente, equitativa e universal. Como un dereito individual da cidadanía, que non pode aceptar excepcións de ningún tipo que poñan en risco a súa esencia e a saúde pública da comunidade.

Non aceptaremos volver traballar nas condicións de risco en que o fixemos. É inaudito que no noso país non se produza o material esencial para a nosa protección. É inconcibible que teñamos que depender do que se fabrica nos países asiáticos.

O compromiso co coñecemento, a investigación e a innovación tecnolóxica -tan interconectados entre si- debe ser unha esixencia para un país como o noso, que se atopa entre as primeiras economías do mundo.

Para as autoridades debería ser obrigado contar sempre con todas as profesións sanitarias, incluíndo aquelas que hoxe teñen pouca, insuficiente ou nula presenza na sanidade pública, buscando liñas de colaboración estables e participación e consenso nas decisións de política sanitaria.

Sen elas, traballando en equipos multidisciplinares cunha visión integral dentro do sistema autonómico de saúde, leste carecerá de calidade, equidade e sostenibilidade a curto e medio prazo. Os aplausos da sociedade galega deben marcar o final da precariedade nos contratos dos nosos profesionais sanitarios novos.

Eles loitaron en primeira liña cunha xenerosidade e un compromiso emocionantes, algúns ata han enfermado na batalla. Merecen a súa rápida estabilización no sistema público. Son o presente e o futuro da nosa Sanidade. Hai nada menos que 619 motivos inesquecibles contra o esquecemento. Este acto de homenaxe non pode quedar só nun manifesto. A eles débémollos.

E A modo de esperanza, como o gran poeta ourensano José Anxo Valente iluminounos nun dos seus primeiros libros, acabaremos este Manifesto coa súa profunda mensaxe: Hai unha luz remota, con todo,/ e sei que non estou só;/ aínda que logo de tanto e tanto non haxa/ nin un só pensamento/ capaz contra a morte,/ non estou só.

Grazas, moitas grazas ao Rectorado da Universidade de Santiago de Compostela, por acollernos no lugar que nos une a todos os que estamos hoxe aquí, a casa da ciencia e o coñecemento, o faro máis seguro nos tempos escuros. Grazas a todos. Bos días.